

Luontovaikutusten mittaaminen

Webinaari 10.12.2025

Kysymyksiä ja vastauksia

[Lue lisää luontovaikutusten mittaamisesta](#)

Miten talousmetsät otetaan laskennassa huomioon?

[Boostin](#) kehittämällä ekologisen tilan mittaristolla voidaan arvioida myös ns. tavanomaisen luonnon ekologista tilaa. Tässä tapauksessa talousmetsän luontotyyppi määritetään Lutu-luontotyyppinä (uhanalaisten luontotyyppien arvioinnissa käytetty luontotyyppimääritelmä) ja sen ekologinen tila määritetään kyseisen luontotyypin ekologisen tilan mittareilla. Kohteen ekologinen tila on tällöin heikompi ja luonnonarvohehtaareja on vähemmän. Esimerkiksi 1 ha avohakkuuta sisältää noin. 0,1 luonnonarvohehtaaria (lha), taimikko n. 0,3 lha ja nuori kasvatusmetsä n. 0,4.-0,5 lha.

Millainen suurin piirtein ero on, ja mitkä luontoarvot vaikuttavat eroon eniten? Onko hehtaari talousmetsää 0,5 luontoarvohehtaarin arvoinen, vai 0,8 vai 0,2? Onko arviota mikä olisi lähin arvo?

Alueen luontotyyppi vaikuttaa siihen mitkä muuttujat (kehitysluokka, lahopuu yms.) nostavat ja laskevat sen ekologista tilaa eniten. Metsätyypeillä kuitenkin ekologiseen tilaan vaikuttavat eniten mm. puuston kehitysluokka, rakenne ja lahopuun määrä. Hehtaari talousmetsää sisältää yleensä noin. 0,5 luonnonarvohehtaaria (lha).

Pitääkö hyvitysalueen olla yksi yhtenäinen alue vai voiko kompensaation tehdä useilla eri kohteilla?

Hyvitysalueen ei tarvitse olla yksi yhtenäinen alue. Se voi koostua useammastakin kohteesta. On kuitenkin erittäin perusteltua perustaa yhtenäinen hyvitysaluekokonaisuus. Ekologisesta näkökulmasta ajateltuna isompien suojelukokonaisuuksien perustaminen tuo merkittäviä lisähyötyjä lajistolle ja luonnolle, mm. luonnon häiriöttömät ydinalueet laajenevat ja kytkeytyneisyys paranee. Lisäksi yhtenäinen alue on kustannustehokas ja helpommin hallittavissa. Käytännön ennallistamistoimet voidaan tehdä vain yhdellä alueella ja mm. lausuntopyyntöjä viranomaiselle tarvitsee tehdä vähemmän.

Miten valittu hyvitysalue huomioidaan tulevaisuudessa kaavoituksissa ja maankäytön suunnittelussa?

Lainmukaisen ekologisen kompensaation mukainen virallinen hyvitysalue saa viranomaisen (ELY/LVV) rajaaman heikennyskiellon (LSL 104 §). Tämä tarkoittaa sitä, että alueen luonnonarvojen hävittäminen ja heikentäminen on kiellettyä. Alue tulee siis huomioida maankäytön suunnittelussa. Kaavaan hyvitysaluetta ei ole välttämätöntä merkitä ja tähän on erilaisia käytäntöjä otettu käyttöön eri kaupungeissa ja eri kaavatasoilla.

Mikä oikeastaan on luonnonsuojelun alueen ja hyvitysalueen ero? Eikö hyvitysalueen ole tarkoitus käytännössä suojata luonto?

Kyllä, suojelualueella ja virallisella hyvitysalueella on samankaltainen tehtävä. Erona on kuitenkin se, että hyvitysalue voi suojella vain tiettyjä luontoarvoja (riippuen siitä mitä luontoarvoja sillä on kompensoitu, kun taas suojelualue turvaa alueen kaikkia luontoarvoja.

Millaiseksi uskotte rytyjen kompensaation kehittyvän Suomessa? Tuleeko sille jotain virallista prosessia?

Rytyjä eli rakennetun ympäristön luontotyyppejä tullaan varmasti kartoittamaan ja tietoa hyödyntämään suunnittelun tukena. Esimerkiksi Arvo-hankkeessa kehitetty viherkerroin voi olla tähän näppärä työkalu. Rytyjen huomioiminen mahdollistaa todellisen luonnon kokonaisuheikentymättömyyden saavuttamisen. Virallinen prosessi rytyille vaatii lakimuutoksen, jollaista ei ainakaan tällä hetkellä ole valmisteilla. Emme usko, että rytyjen virallinen kompensaatio tulee ainakaan lähitulevaisuudessa mahdolliseksi. Poissuljettua tällainen kehitys ei kuitenkaan ole. Uskomme, että rytyjen tila ja niiden kehitys tulee lähitulevaisuudessa esille mm. kaupunkien omien luontotavoitteiden kautta.

Löytyykö mittaria/mittaristoa siihen, miten lähialueen asukkaiden osallistamisessa luonnon monimuotoisuuden edistämiseen onnistutaan?

Osallistamista voisi mitata esimerkiksi [iNaturalistiin](#) tehtävällä kyselyllä, mutta varsinaisesti näissä muissa työkaluissa ei ole osallistamista mittaavaa osiota.

Onko teillä mahdollista avata hiukan kustannuksia?

Kompensaation kustannukset muodostuvat mm. hankealueella ja hyvitysalueilla tehtävistä maastotöistä, luonnonarvolaskennoista alueilla (jos tehdään konsulttityönä), aktiivisien hyvitystoimien teettämisestä sekä maan hankintaan/käyttöoikeuteen liittyvistä maksuista. Jos alueet ovat isoja, kustannuksetkin kasvavat.

Teillä on Rambollilla hyvä näkymä myös kansainväliseen tekemiseen. Mitkä ovat mielestänne kiinnostavimpia kansainvälisiä parhaita käytäntöjä ja mitä niissä tehtiin?

Rambollin kansainvälinen paikkatietotiimi ([Galago by Ramboll](#)) on mielenkiintoisesti yhdistänyt olemassa olevia paikkatietoaineistoja sekä ilmakuvia luontotyyppien alustavaan luokitteluun. Dataa on käytetty sen jälkeen maastotöiden suunnittelussa ja biodiversiteettilaskennoissa sekä maankäytön muutoksen seurannassa. Rambollilla on myös kehitetty yhteistyössä kansainvälisten kollegoiden kanssa globaali [Biodiversity Metric-työkalu](#) ja jaamme hyviä menetelmiä ja kehitysideoita muiden maiden kollegoiden kanssa puolin ja toisin.